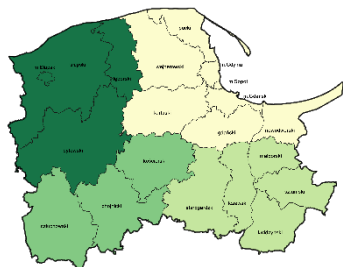




URZĄD MARSZAŁKOWSKI  
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

# Działania Samorządu Województwa na rzecz Seniorów

Brusy, 19 XI 2019



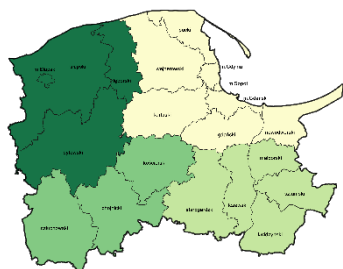
## MIESZKAŃCY



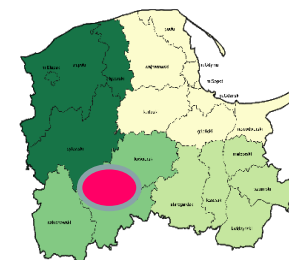
województwo  
pomorskie

POLSKA

Mieszkańcy ogółem:	<b>2 333 523</b>		<b>38 411 148</b>	
w wieku poprodukcyjnym:	<b>467 637</b>	<b>20,0%</b>	<b>8 205 900</b>	<b>21,4%</b>
w wieku 85+:	<b>41 980</b>	<b>1,8%</b>	<b>789 276</b>	<b>2,1%</b>



## MIESZKAŃCY



województwo  
pomorskie

BRUSY

Mieszkańcy ogółem:	<b>2 333 523</b>		<b>14 599</b>	
w wieku poprodukcyjnym:	<b>467 637</b>	<b>20%</b>	<b>2 226</b>	<b>15%</b>
w wieku 85+:	<b>41 980</b>	<b>1,8%</b>	<b>192</b>	<b>1,3%</b>
			<b>Miasto: 54</b>	
			<b>Obszar wiejski: 138</b>	



# Pomorska Rada ds. Polityki Senioralnej



W celu wzmocnienia i rozwoju regionalnej polityki senioralnej oraz reprezentacji interesów osób starszych oraz ich aktywizacji w regionie Zarząd Województwa Pomorskiego powołał **Pomorską Radę ds. Polityki Senioralnej.**

Kadencja Rady trwa 4 lata.

Pomorska Rada ds. Polityki Senioralnej jest organem konsultacyjnym, opiniującym – doradczym, inicjatywnym Zarządu Województwa Pomorskiego.

**Posiedzenia Rady** odbywają się w zależności od potrzeb nie rzadziej jednak niż dwa razy w roku.

dotychczasowe posiedzenia: 13 X, 24 XI 2017r.

15 I, 7 V, 10 X i 3 XII w 2018r. oraz 2019r: 13 III, 13 V, 1VII, 13 IX.



**Kapituła Konkursu o nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego „Pomorskie dla Seniora”.**

**Wypracowanie stanowiska dotyczącego aktywności zawodowej seniorów. „wyzwania rynku pracy determinowane starzeniem się ludności”**

**konsultowanie Programu Współpracy Samorządu Województwa z Organizacjami Pozarządowymi**



# Pomorskie Forum Rad Seniorów

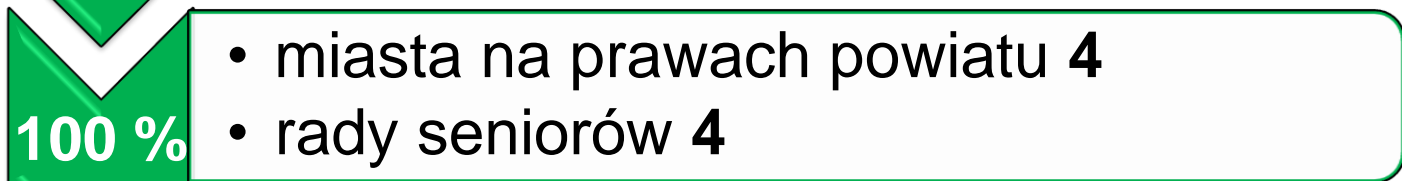
od października 2016 roku skupia przedstawicieli funkcjonujących na terenie województwa pomorskiego Rad Seniorów.

Spotkania odbywają się 2-3 razy w roku z udziałem zaproszonych ekspertów oraz reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego (również tych gdzie dopiero planowane jest utworzenie Rady Seniorów) i organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów (najczęściej są to przedstawiciele Uniwersytetów Trzeciego Wieku).

Celem Pomorskiego Forum Rad Seniorów jest wymiana opinii, doświadczeń oraz sugestii w zakresie zarówno tworzenia i funkcjonowania Rad Seniorów jak i aktywności obywatelskiej seniorów oraz systemu wsparcia osób starszych. Istotne jest życzliwe wspieranie się, integracja i merytoryczna dyskusja.



## Pomorskie Rady Seniorów



28%



# Pomorskie Rady Seniorów

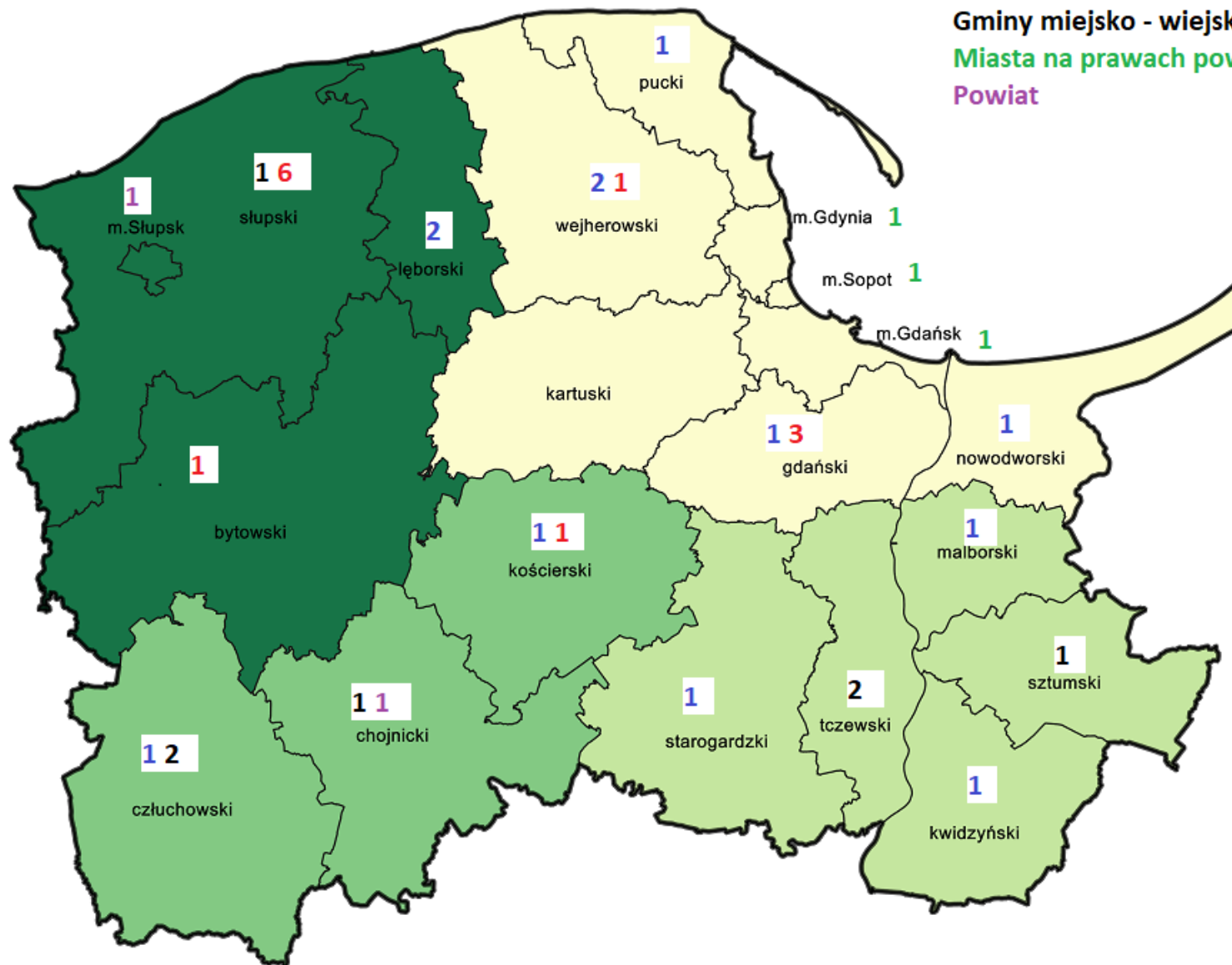
Gminy wiejskie

Gminy miejskie

Gminy miejsko - wiejskie

Miasta na prawach powiatu

Powiat







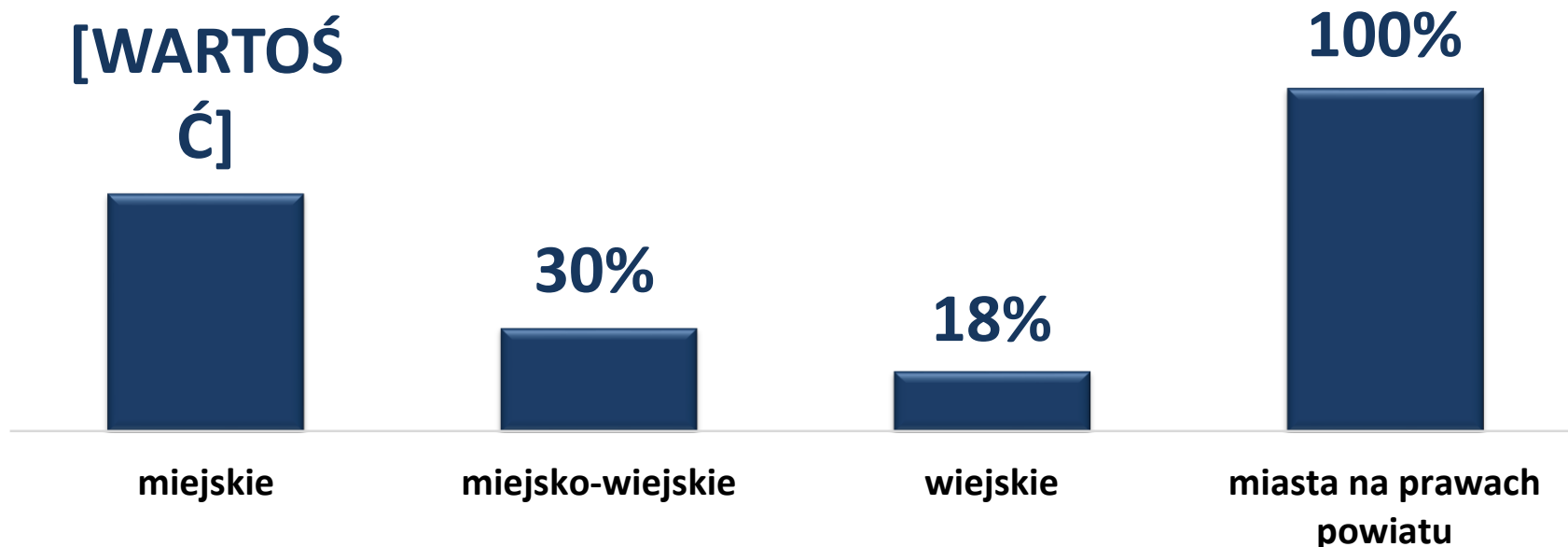
Źródło danych: GUS stan na 31 XII 2018r.

**Seniorzy (osoby w wieku poprodukcyjnym):**

woj. pomorskie **467 637**

Reprezentowani przez Rady Seniorów **315 492 (67 %)**

**Seniorzy - zamieszkujący gminy,  
w których funkcjonuje Rada Seniorów (wśród ogólnej liczby  
seniorów) według typów gmin:**



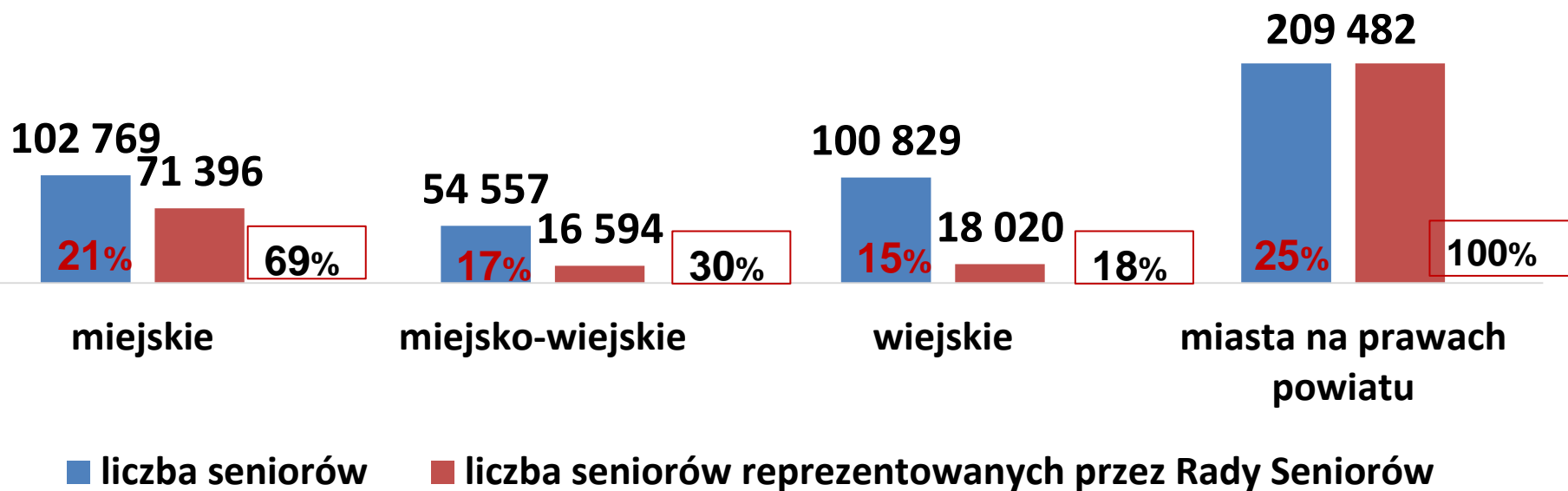


Źródło danych: GUS stan na 31 XII 2018r.

## Seniorzy (osoby w wieku poprodukcyjnym):

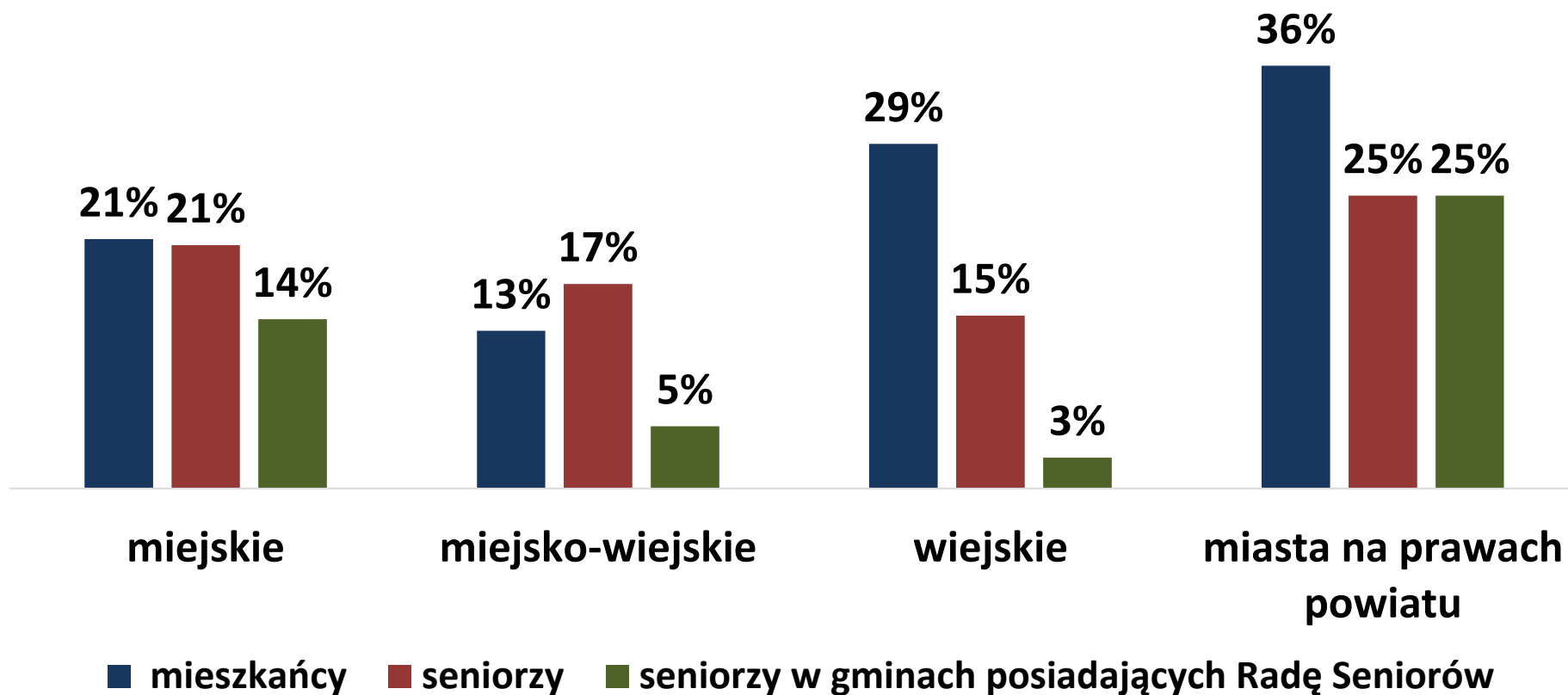
woj. pomorskie **467 637**

Reprezentowani przez Rady Seniorów **315 492 (67 %)**





## Działania Samorządu Województwa na rzecz Seniorów



Liczba mieszkańców: 2.333.523

Liczba seniorów: 467.637 (20%)

Liczba seniorów reprezentowanych przez Rady Seniorów 315.492 (14 %)

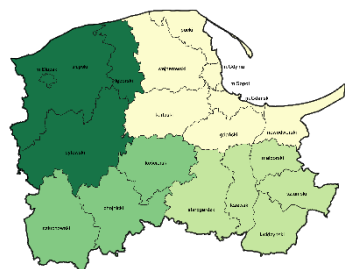


# Pomorskie Forum Uniwersytetów Trzeciego Wieku

Inauguracyjne spotkanie Pomorskiego Forum Uniwersytetów Trzeciego Wieku, odbyło się **7 października 2019r.** w sali im. L. Bądkowskiego UMWP

Pomorskie Forum UTW stanowić będzie płaszczyznę wspólnego działania oraz wymiany doświadczeń dla ponad 40 Pomorskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Podczas spotkania prelekcję na temat „**Standardów działania polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Wyzwania i bariery**” poprowadziła Pani Wiesława Borczyk - Prezes Ogólnopolskiej Federacji Uniwersytetów Trzeciego Wieku.



## UTW



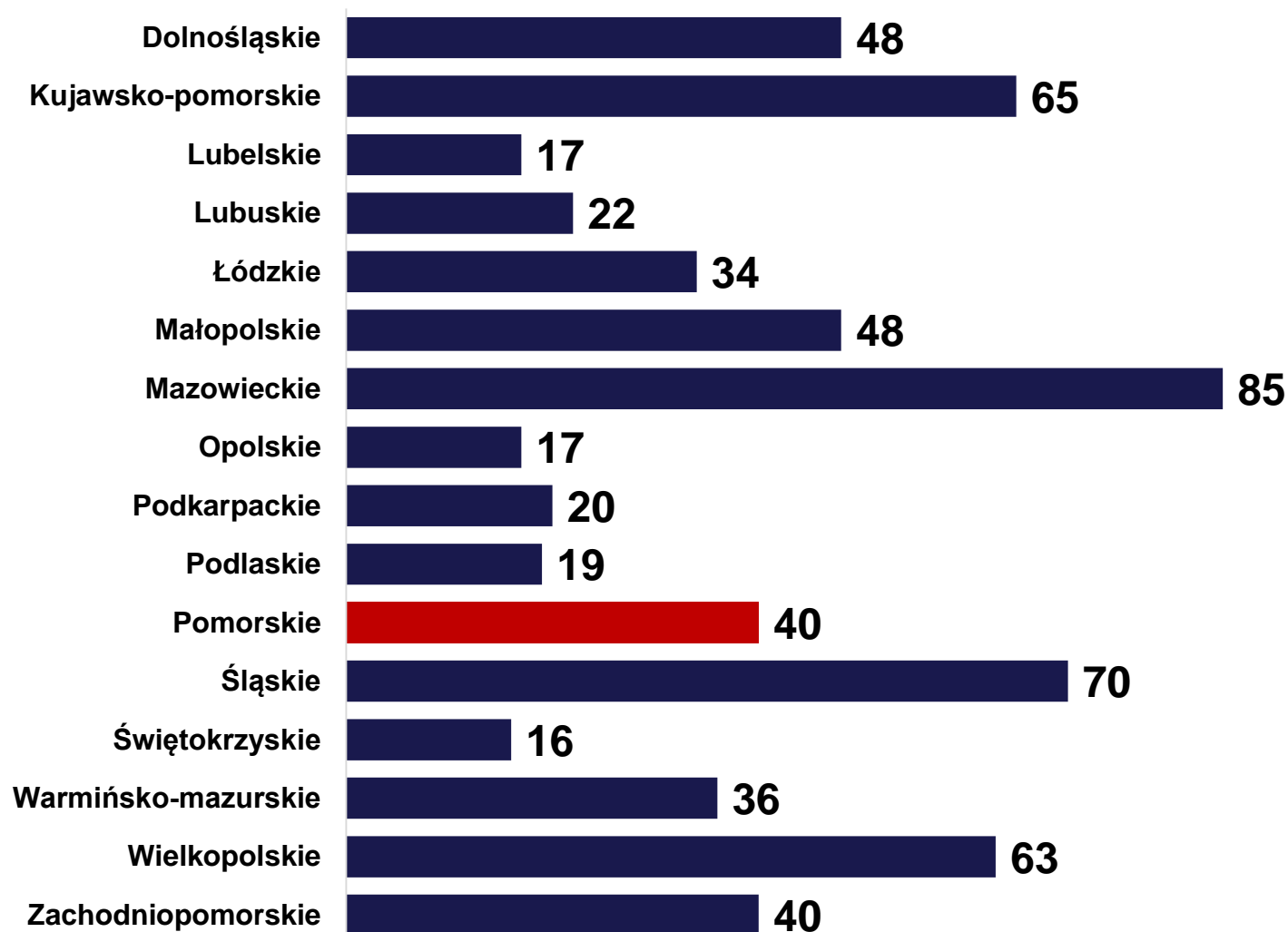
województwo  
pomorskie

POLSKA

UTW ogółem:	40		640	
Osoby w wieku poprodukcyjnym:	467 637		8 205 900	
Słuchacze UTW	9 654	2,1%	107 942	1,3%



## Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce



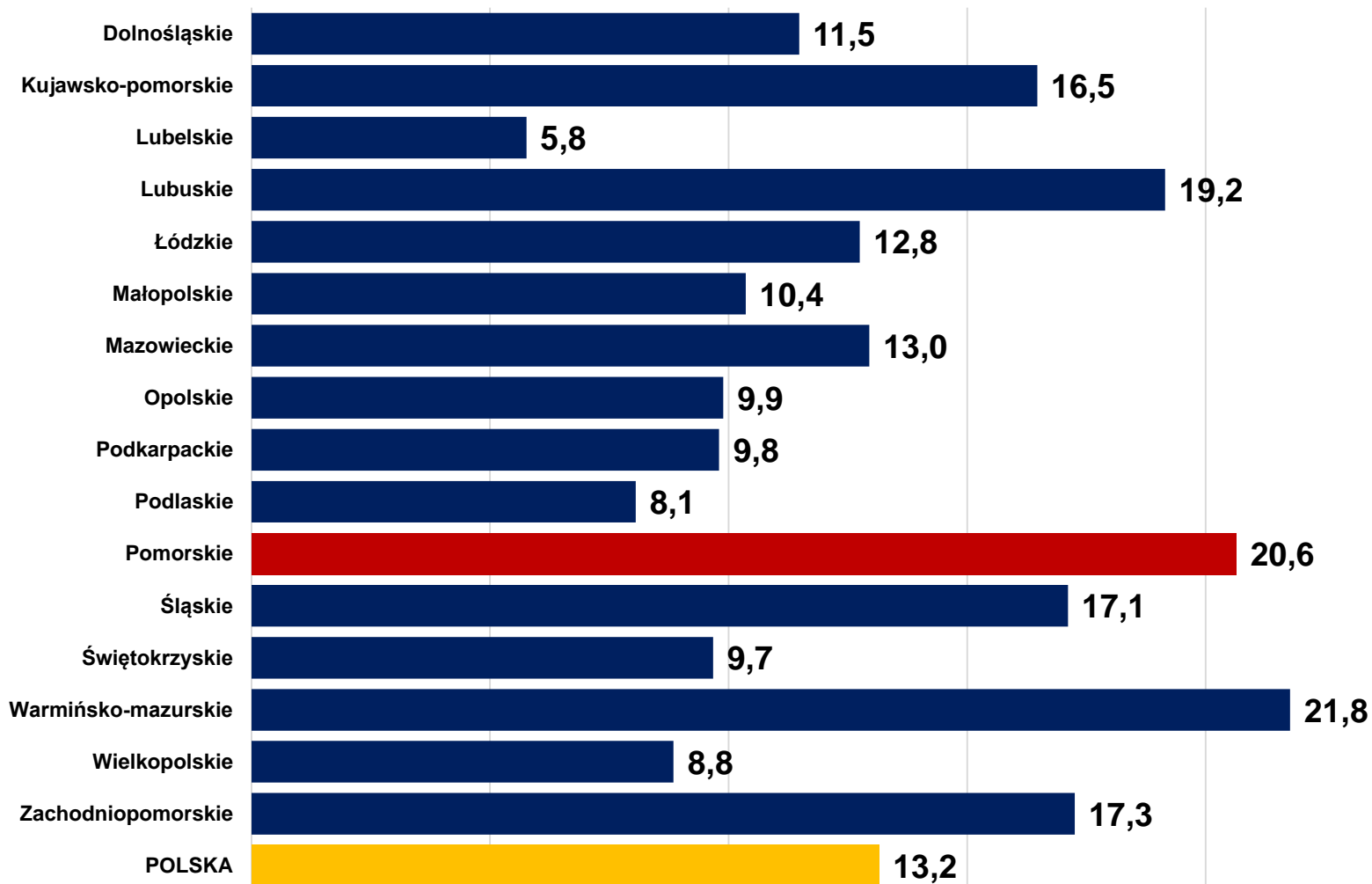


## Działania Samorządu Województwa na rzecz Seniorów

Województwo:	Liczba UTW	Słuchacze UTW	Seniorzy	Słuchacze UTW na 1000 seniorów
Dolnośląskie	48	7 514	654 395	<b>11,5</b>
Kujawsko-pomorskie	65	7 189	436 540	<b>16,5</b>
Lubelskie	17	2 659	461 353	<b>5,8</b>
Lubuskie	22	4 072	212 629	<b>19,2</b>
Łódzkie	34	7 449	584 204	<b>12,8</b>
Małopolskie	48	7 048	680 178	<b>10,4</b>
Mazowieckie	85	14 997	1 157 967	<b>13,0</b>
Opolskie	17	2 151	217 511	<b>9,9</b>
Podkarpackie	20	4 139	422 261	<b>9,8</b>
Podlaskie	19	1 991	247 213	<b>8,1</b>
<b>Pomorskie</b>	<b>40</b>	<b>9 654</b>	<b>467 637</b>	<b>20,6</b>
Śląskie	70	17 566	1 026 413	<b>17,1</b>
Świętokrzyskie	16	2 761	285 425	<b>9,7</b>
Warmińsko-mazurskie	36	6 159	282 911	<b>21,8</b>
Wielkopolskie	63	6 159	696 427	<b>8,8</b>
Zachodniopomorskie	40	6 434	372 836	<b>17,3</b>
<b>POLSKA</b>	<b>640</b>	<b>107 942</b>	<b>8 205 900</b>	<b>13,2</b>



## słuchacze UTW wśród 1000 Seniorów







# **Konkurs o nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego „Pomorskie dla Seniora”**





Celem **Konkursu o nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego „Pomorskie dla Seniora”**, jest wyróżnienie Seniora, Samorządu, a także osób podejmujących szczególnie wartościowe i skuteczne inicjatywy na rzecz seniorów oraz upowszechnianie i promowanie działalności Seniorów i polityki senioralnej w regionie Województwa Pomorskiego.

Nagrodę otrzymują Seniorzy, osoby działające na rzecz Seniorów oraz samorządy i organizacje pozarządowe/pracodawcy przyczyniające się, poprzez swoją aktywność do wspierania polityki senioralnej na terenie województwa pomorskiego, podejmujący szczególnie wartościowe i skuteczne inicjatywy na rzecz seniorów.

Nagrody przyznawane są w następujących kategoriach:

**Zwyczajny – Niezwyčajny Senior.** Nagrody przyznaje się w formie produktu regionalnego, grafiki i dyplomu, **12 laureatów**

**Samorząd przyjazny Seniorom.** Nagrody przyznaje się w formie dyplomu, **11 laureatów**

**Przyjaciel Seniora.** Nagrody przyznaje się w formie grafiki i dyplomu **13 laureatów**



## Konkurs „Aktywność społeczna i obywatelska Seniorów”

**Zlecenie organizacjom pozarządowym  
realizacji zadania publicznego w sferze obejmującej działalność pożytku  
publicznego w zakresie pomocy społecznej**



W otwartym Konkursie UMWP ofert wsparcie finansowe (58.980 zł) otrzymało 8 organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów na realizację w 2019 roku następujących zadań:

1. Stowarzyszenie „Aktywny Puck” - na aktywizację, integrację seniorów, utrzymanie sprawności intelektualnej, rozwijanie pasji i zainteresowań 210 seniorów z powiatu puckiego, wejherowskiego i Gdyni – zadanie „**AKTYWNI SENIORZY**” w kwocie 5.000zł
2. Stowarzyszenie Rumski Uniwersytet Trzeciego Wieku na zwiększenie aktywności społecznej 110 seniorów z Rumi, Gdyni i powiatu słupskiego – zadanie "**Akademia Seniorów w Rumi**" w kwocie 12.980zł.
3. Stowarzyszenie na 102 na przybliżenie problematyki senioralnej lokalnej społeczności, utworzenie mapy problemów, współpracę z Radami Seniorów, integrację środowiska seniorów (190 osób) z powiatu lęborskiego, Gdańska i Rad Seniorów – zadanie „**Starość w Lęborku. Radość ?**” w kwocie 6.000zł.



4. Uniwersytet Trzeciego Wieku Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku na popularyzację aktywnego stylu życia, aktywizację społeczną osób starszych, poprawę samopoczucia psychofizycznego, pozyskanie osób starszych dla aktywnego stylu życia dla 200 Osób 60+ z Trójmiasta i UTW – zadanie „**Seniorada - Aktywni razem na lata 2019**” w kwocie 3.000zł.
5. Stowarzyszenie "Przyszłość Regionu" przy Szkole Podstawowej w Łebieńskiej Hucie na kreowanie pozytywnego postrzegania starości, wspieranie wszelkich form aktywności społecznej dla 100 seniorów z powiatu wejherowskiego i kartuskiego – zadanie „**Tematyczne wieczorki integracyjne**” w kwocie 2.000zł.
6. Fundacja Barbary Średniawy Przygotowanie i przeprowadzenie II Edycji **Olimpiady Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel” im. Prezydenta Pawła Adamowicza** dla 400 seniorów z 12 powiatów w kwocie 20.000zł.
7. Regionalne Centrum Wolontariatu w Słupsku - utworzenie **Klubu Aktywnego Seniora** dla 30 seniorów z powiatu chojnickiego i Gdańska w kwocie 6.000 zł
8. Fundacja Edukacji i Działań Społecznych "**Senior w kulturze**" dla 24 seniorów 60+ z powiatu kartuskiego, kościerskiego, gdańskiego w kwocie 5.000 zł



## ZAKRES WSPÓŁPRACY

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy współpraca Samorządu z organizacjami pozarządowymi w roku 2019 obejmować będzie zadania o charakterze ponadlokalnym:

- 1. pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;**
- 2. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;**
- 3. ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej;**
- 4. działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;**
5. promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 6. działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym;**
7. działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 8. działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy, w zakresie określonym w pkt. 1-33 ustawy.**



9. nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
10. kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
11. wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
12. ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
13. turystyki i krajoznawstwa;
14. działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
15. promocji i organizacji wolontariatu;
16. pomocy Polonii i Polakom za granicą;
17. przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
18. działalności na rzecz organizacji pozarządowych





## **Program Współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi**

### **działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym**

- 1) upowszechnianie i promowanie polityki senioralnej oraz działalności seniorów;
- 2) wspieranie aktywności obywatelskiej i społecznej seniorów m.in. poprzez wzmacnianie i wspieranie działalności:
  - a) Gminnych Rad Seniorów;
  - b) Pomorskiej Rady ds. Polityki Senioralnej;
  - c) Pomorskiego Forum Rad Seniorów;
  - d) Pomorskiego Forum Uniwersytetów Trzeciego Wieku;
  - e) Innych grup samoorganizujących się seniorów
- 3) promocja wolontariatu senioralnego.
- 4) promocja dobrych praktyk przełamujących izolację społeczną.



## **Program Współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi**

### **Opis zakładanych rezultatów realizacji zadania publicznego**

należy opisać:

- co będzie bezpośrednim efektem (materialne "produkty" lub "usługi" zrealizowane na rzecz uczestników zadania) realizacji oferty?
- jaka zmiana społeczna zostanie osiągnięta poprzez realizację zadania?
- czy przewidywane jest wykorzystanie rezultatów osiągniętych w trakcie realizacji oferty w dalszych działaniach organizacji? – trwałość rezultatów zadania)

### **Dodatkowe informacje dotyczące rezultatów realizacji zadania publicznego**

- Nazwa rezultatu
- Planowany poziom osiągnięcia rezultatów (wartość docelowa)
- Sposób monitorowania rezultatów / źródło informacji o osiągnięciu wskaźnika



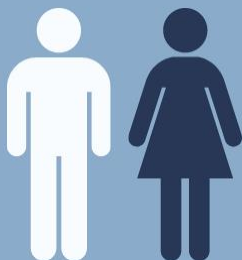
**Badanie społeczne „Sytuacja mieszkańców w wieku 60+  
w wybranych jst województwa pomorskiego”**





## Metodologia

realizacja:  
Q&Q Zakład Realizacji  
Badań Społecznych



# 60+

### **Czas badań:**

wrzesień i październik 2018

### **Badana próba i zasięg terytorialny**

- 1051-osobowa reprezentatywna próba mieszkańców województwa pomorskiego w wieku 60+ (dobór losowo-kwotowy),
- badanie na terenie wybranych jednostek samorządu terytorialnego województwa pomorskiego; miasto na prawach powiatu, gmina miejska, gmina miejsko-wiejska, gmina wiejska

### **Metoda badań:**

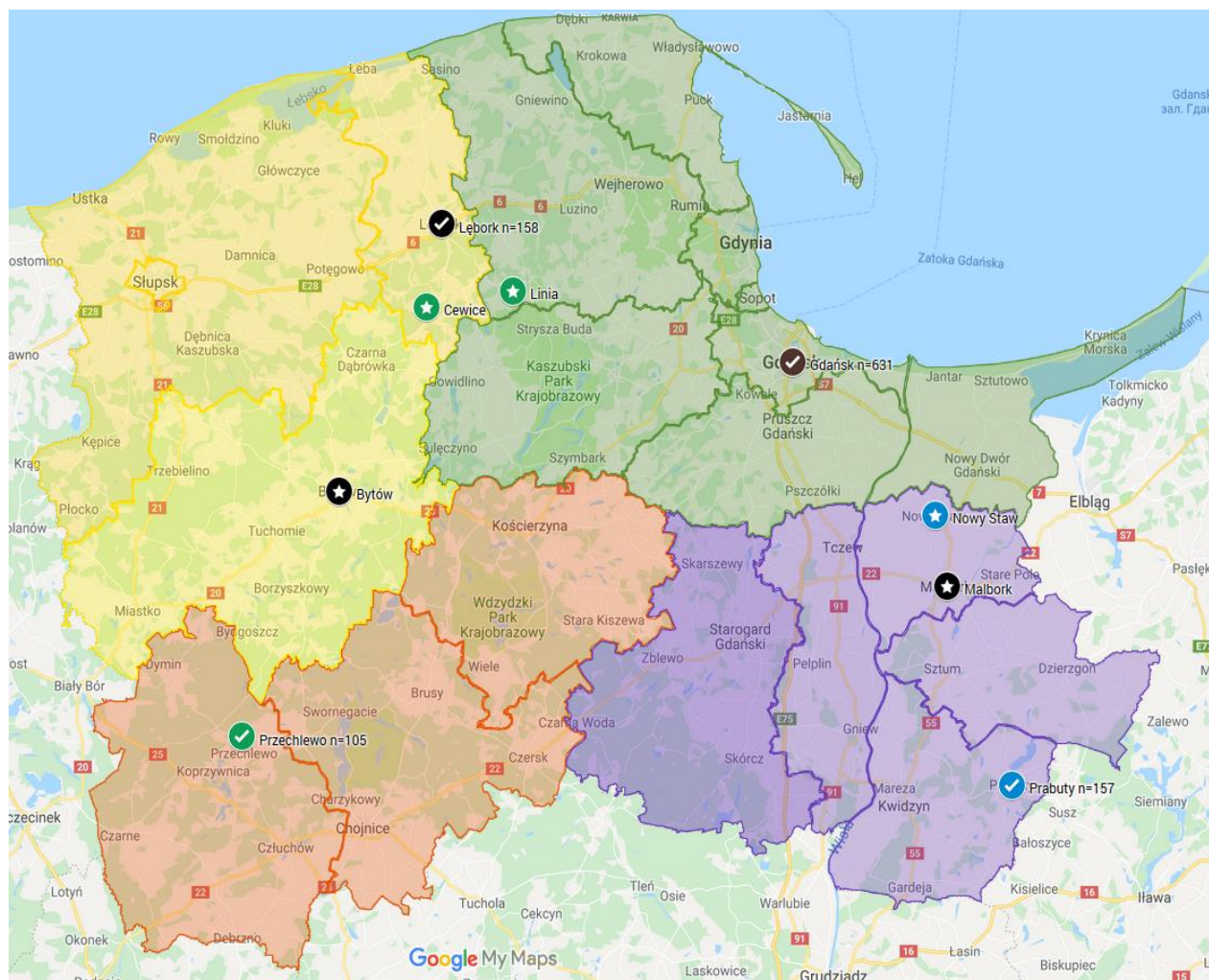
bezpośredni wywiad kwestionariuszowy (twarzą w twarz) o wysokim stopniu standaryzacji (średni czas wywiadu ok. 30 minut, łącznie 50 pytań)

### **Cel badań:**

diagnoza sytuacji osób starszych w wymiarach psychospołecznym, zdrowotnym, materialnym i rodzinnym, zamieszkałych na terenie województwa pomorskiego



# Działania Samorządu Województwa na rzecz Seniorów



**miasto na prawach powiatu (n=631)**  
główna lokalizacja: **Gdańsk**

**gmina miejska (n=158)**  
główna lokalizacja: **Lębork**  
alternatywne: **Bytów, Malbork**

**gmina miejsko-wiejska (n=157)**  
główna lokalizacja: **Prabuty**  
alternatywne: **Nowy Staw**

**gmina wiejska (n=105)**  
główna lokalizacja: gmina **Przechlewo**  
alternatywne: gmina **Linia**,  
gmina **Cewice**

**w sumie 1051 wywiadów**

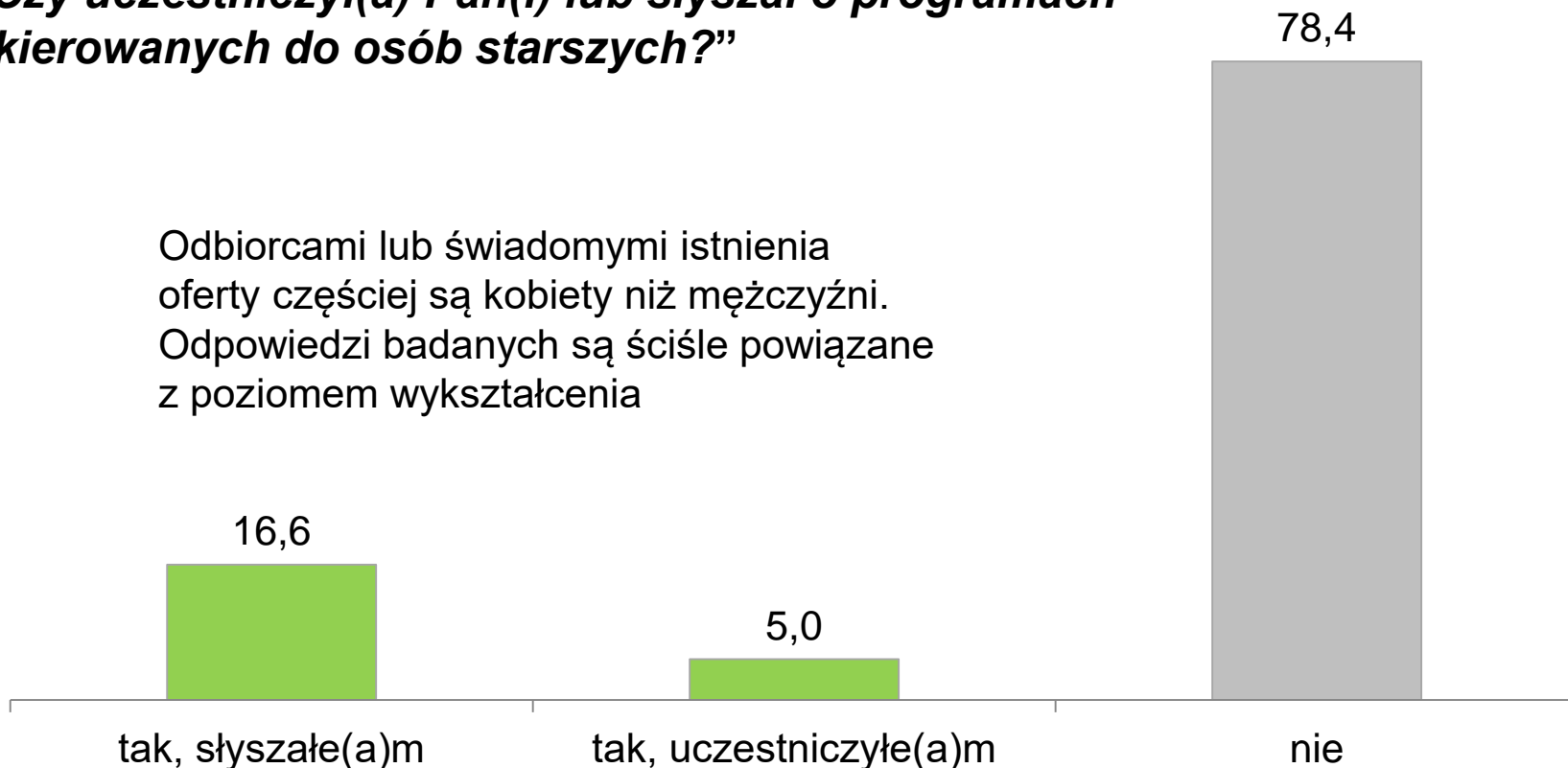
**Badanie społeczne „ Sytuacja mieszkańców w wieku 60+ w wybranych jst województwa pomorskiego**



## Odpowiedzi na pytanie:

**„Czy uczestniczył(a) Pan(i) lub słyssał o programach skierowanych do osób starszych?”**

Odbiorcami lub świadomymi istnienia oferty częściej są kobiety niż mężczyźni. Odpowiedzi badanych są ściśle powiązane z poziomem wykształcenia



**Badanie społeczne „Sytuacja mieszkańców w wieku 60+ w wybranych jst województwa pomorskiego**



### Działania informacyjno-edukacyjne „Konferencje tematyczne”

Samorząd Województwa Pomorskiego wspólnie z Dziennikiem Bałtyckim organizuje dla seniorów z województwa pomorskiego subregionalne konferencje tematyczne:

„Aktywny Senior”, „Bezpieczeństwo Seniora”, „Finanse Seniora” „Zdrowie Seniora”.

11 IV Kartuzy, 22 V Malbork, 30 IX Wejherowo, 25 X Człuchów

Każda z Konferencji połączona jest z wydaniem bezpłatnego magazynu „Strefa Seniora”.

Konferencja organizowana z Gazetą Wyborczą:

„Szczęśliwy Senior” Słupsk 2 X

**Kontynuacja organizacji spotkań lokalnych o charakterze regionalnym  
wspieranie aktywności seniorów w formie współorganizacji imprez, pikników**



## ZDROWIE

**Problemy zdrowotne seniorów na Pomorzu i sposoby ich rozwiązywania oraz zapobiegania ich powstawania:**

**Utrudniony dostęp do lekarzy geriatrów i ogólny brak lekarzy tej specjalizacji (według informacji z Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku 28 lekarzy geriatrów oraz 4 w trakcie specjalizacji)**

**Utrudniony dostęp do zabiegów/świadczeń medycznych oraz rehabilitacji dla osób starszych**

**Brak wsparcia dla pacjentów z demencją i Alzheimerem**

**Braki w systemie wsparcia dla opiekunów osób starszych zależnych**

**Utrudniony dostęp do opieki długoterminowej domowej i stacjonarnej.**

**Nieliczne działania profilaktyczne dla seniorów.**





## ZDROWIE

### **Działania zdrowotne dedykowane seniorom na Pomorzu**

Doświadczenia wskazują, że specjalistyczne podejście geriatryczne wobec osób w starszym wieku niesie wymierne korzyści.

Pozwala lepiej i skuteczniej rozwiązywać i optymalizować problemy zdrowotne osób starszych, umożliwiając im bardziej komfortowe i samodzielne funkcjonowanie w dłuższym okresie.

Do działań ściśle dedykowanych seniorom należą dwie inicjatywy SWP tj. budowa Centrum Opieki Geriatrycznej oraz realizacja programu polityki zdrowotnej pn. „ Regionalny Program Polityki Zdrowotnej – szczepienia przeciw pneumokokom dla osób 65 + z grupy ryzyka.



## ZDROWIE

W ramach działalności **Centrum Opieki Geriatrycznej** można będzie wyróżnić:

- Oddział Geriatryczny stacjonarny (szpital, 41 łóżek),
- Oddziały Dienne Geriatryczne,
- Oddział Dzienny Psychogeriatryczny,
- Oddziały Dienne Rehabilitacyjne
- Poradnię Geriatryczną (ambulatoryjna opieka geriatryczna),
- Poradnię Rehabilitacyjną,
- Poradnię Psychologiczno –Psychiatryczną,

Wartość projektu ogółem : ponad 25 mln zł

Wnioskowane dofinansowanie UE : około 20 mln zł.



## ZDROWIE

**Szczepienia przeciw pneumokokom dla osób powyżej 65 roku życia z tzw. grupy ryzyka.**

Poza profilaktyką równie ważna jest działalność edukacyjna i uświadomienie mieszkańcom województwa istniejących zagrożeń.

Osoby powyżej 65. roku życia są szczególnie narażone na zakażenia pneumokokami. Ich stan zdrowia, w szczególności przewlekłe choroby, na które cierpią, powodują, że stają się bardziej podatni na zachorowania.

Program jest współfinansowany przez pomorski samorząd i powiaty bądź miasta na prawach powiatu w wysokości po 50 procent kosztów szczepień. Łączny koszt zaszczepienia 2 220 osób w 2019 r. wyniesie 732 742 zł, w tym środki samorządu województwa pomorskiego 400 121 zł.



## ZDROWIE

**Szczepienia przeciw pneumokokom dla osób powyżej 65 roku życia z tzw. grupy ryzyka**, leczeni z powodu chorób układu oddechowego, zameldowani na terenie poszczególnych powiatów województwa pomorskiego

Osoby powyżej 65. roku życia są szczególnie narażone na zakażenia pneumokokami Ich stan zdrowia, w szczególności przewlekłe choroby, na które cierpią, powodują, że stają się bardziej podatni na zachorowania

Program jest współfinansowany przez pomorski samorząd i powiaty bądź miasta na prawach powiatu w wysokości po 50 procent kosztów szczepień. Łączny koszt zaszczepienia 2 220 osób w 2019 r. wyniesie 732 742 zł, w tym środki samorządu województwa pomorskiego 400 121 zł

**Informacja:**

**<http://www.szpitalepomorskie.eu/pneumokoki-miejsca-szczepien/>**



URZĄD MARSZAŁKOWSKI  
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

## Działania Samorządu Województwa na rzecz Seniorów



 SZPITALA  
POMORSKIE Sp. z o.o.

### Bezpłatne szczepienia przeciwko pneumokokom

DLA OSÓB POWYŻEJ  
65 ROKU ŻYCIA  
z grupy ryzyka

Pneumoki powodują zapalenie  
ucha środkowego, płuc, posocznicy



Marszałek Województwa Pomorskiego

Mieczysław Struk i Szpitale Pomorskie zapraszają na  
**BEZPŁATNE** szczepienia przeciwko pneumokokom.

## NIE ZWLEKAJ! ZASZCZEP SIĘ!

ORGANIZATORZY



SAMORZĄD  
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO



w powiecie chojnickim 200 osób

Centrum Medyczne Gemini  
ul. Młodzieżowa 35, 89-600 Chojnice  
607 570 037

Samodzielna Publiczny Zakład Opieki  
Zdrowotnej  
ul. Królowej Jadwigi 4, 89-650 Czernik  
52 398 42 37

[www.szpitalepomorskie.eu](http://www.szpitalepomorskie.eu)

e-mail: [komercja@szpitalepomorskie.eu](mailto:komercja@szpitalepomorskie.eu)



## Regionalny Program Operacyjny Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020”

projekty z obszaru rozwoju usług społecznych, w ramach Działania 6.2. RPO WP 2014-2020.

ukierunkowane na zwiększenie dostępu do usług społecznych, świadczonych w lokalnej społeczności, skierowanych do osób o różnym stopniu niesamodzielności, w szczególności do seniorów, osób z niepełnosprawnościami i z chorobami przewlekłymi oraz ich opiekunów.

Ogłoszenie konkursu XII 2019  
Alokacja 100 000 000



## rops.pomorskie.eu/seniorzy

O ROPS	PROJEKTY STRATEGIE I PROGRAMY	EKONOMIA SPOŁECZNA	NGO	DZIECKO I RODZINA	<b>SENIORZY</b>	OSOBY Z NIEPEŁNO- SPRAWNOŚCIAMI	WIĘCEJ
POMORSKIE FORUM RAD SENIORÓW	POMORSKA RADA DS POLITYKI SENIORALNEJ	POMORSKIE FORUM UTW	DOBRE PRAKTYKI	KONKURS "POMORSKIE DLA SENIORA"	PUBLIKACJE I AKT PRAWNE		

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej / Seniorzy / Pomorskie Forum Rad Seniorów /

**Pomorskie Forum Rad Seniorów** od października 2016 roku skupia przedstawicieli funkcjonujących na terenie województwa pomorskiego Rad Seniorów. Spotkania odbywają się 2-3 razy w roku z udziałem zaproszonych ekspertów oraz reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego (również tych gdzie dopiero planowane jest utworzenie Rady Seniorów) i organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów (najczęściej są to przedstawiciele Uniwersytetów Trzeciego Wieku).

Kolejne spotkanie Pomorskiego Forum Rad Seniorów:

**kwartał 2020**

sala im. Bądkowskiego (Okragła), Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego w Gdańsku

## Rady Seniorów w województwie pomorskim

źródło: <http://edziennik.gdansk.uw.gov.pl/>  
stan na dzień: 29 VIII 2019r.

lp	Powiat	Gmina	Nazwa	Data publikacji uchwały w Dzienniku Urzędowym	Akt prawny
1	bytowski	Tuchomie	Tuchomska Rada Seniorów	02 VIII 2018	Uchwała Nr XXII/282/2018 Rady Gminy Tuchomie z dnia 20 lipca 2018 r.
					Uchwała Nr XLI/379/18

## Spotkania



Po spotkaniu  
Pomorskiego Forum  
Rad Seniorów  
[RELACJA ZDJĘCIA]